

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

COLSON
WHITEHEAD
BĂIEȚII
DE LA NICKEL

Traducere și note de
GEORGE VOLCEANOV

HUMANITAS
fiction

Redactor: Luana Schidu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Vasile
DTP: Dragoș Dumitrescu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

COLSON WHITEHEAD
THE NICKEL BOYS
Copyright © 2019 by Colson Whitehead
All rights reserved

© HUMANITAS FICTION, 2020, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
WHITEHEAD, COLSON
Băieții de la Nickel / Colson Whitehead; trad. din engleză
și note de George Volceanov. – București: Humanitas Fiction, 2020
ISBN 978-606-779-699-5
I. Volceanov, George (trad.)
821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

Lui Richard Nash

Prolog

Băieții creau necazuri chiar și după moarte.

Cimitirul secret era situat în partea de nord a campusului Nickel, pe un pogon de teren cu suprafața neregulată, plin de bălării, între vechiul șopron și groapa de gunoi a școlii. Odinioară, câmpul fusese folosit drept izlaz pe vremea când în școală funcționase o lăptărie ce vindea clientelei locale – parte a unuia dintre programele statului Florida menite să-i degreveze pe contribuabili de povara cheltuielilor de întreținere a băieților. Dezvoltatorii imobiliari ai complexului de clădiri de birouri desemnaseră acest câmp drept locul unde urmau să fie construite mai multe restaurante, cu patru bazine cu fântâni arteziene și cu o estradă din beton, pentru eventuale evenimente. Descoperirea cadavrelor a reprezentat o complicație costisitoare pentru firma imobiliară ce aștepta să primească undă verde de la protecția mediului, ca și pentru procurorul statului, care tocmai finalizase o anchetă în legătură cu zvonurile referitoare la maltratarea băieților. Acum trebuia începută

o nouă anchetă, trebuiau identificate persoanele decedate și trebuia stabilită cauza morții lor, și nu se putea ști când o să poată fi dărâmată toată șandramaua aia blestemată, când o să fie nivelată și când o să fie ștearsă din istorie, chestie care, toată lumea era de acord în această privință, ar fi trebuit să se întâmple de mult.

Toți băieții știau de locul ăla nenorocit. N-a mai trebuit decât ca o studentă de la Universitatea din Florida de Sud să înștiințeze și restul lumii despre treaba asta la câteva decenii după ce primul băiat fusese vârat într-un sac de cartofi și îngropat acolo. Când au întrebat-o cum de și-a dat seama că acolo sunt morminte, Jody a răspuns: „Pământul nu arăta cum trebuie.“ Solul prezenta adâncituri acoperite de smocuri rare de buruieni. Jody și ceilalți studenți-arheologi de la universitate făceau de luni de zile săpături în cimitirul oficial al școlii. Statul nu putea dispune de acest bun imobiliar până când rămășițele umane nu erau relocate cum se cuvine, iar studenții de la Arheologie aveau nevoie de credite pentru activitatea desfășurată pe teren. Ei au împărțit perimetrul, cu țaruși și sârmă, în pătrate ce urmau să fie cercetate, au săpat cu mâinile, cu lopeți și cu echipament greu. După cernerea solului, oasele, cataramele curelelor și sticlele de apă carbogazoasă zăceau împrăștiate pe tăvile lor ca niște exponate enigmatice.

Băieții de la Nickel îi dăduseră cimitirului oficial numele de Dealul Cizmei¹, inspirați de filmele pe care le savuraseră la matineurile de sâmbătă înainte de-a fi trimiși la școală și de a li se interzice acest gen de distracție. Câteva generații mai târziu, denumirea avea să fie preluată de studenții din Florida de Sud, care nu văzuseră în viața lor un film western. Dealul Cizmei era situat în capătul pantei uriașe din nordul campusului. Crucile albe, din beton, ce însemnau locul mormintelor, străluceau la lumina soarelui în după-amiezile senine. Pe două treimi dintre cruci erau gravate numele morților; celelalte erau neatînse. Identificarea morților era anevoioasă, dar competiția dintre tinerii arheologi ducea la progrese constante. Arhivele școlare, cât ar fi fost de incomplete și aleatorii, restrângeau cercetările legate de cine fusese WILLIE 1954. Rămășițele umane calcinate erau, în mod clar, ale celor care pieriseră în incendiul ce cuprinsese un cămin în 1921. Potrivirea secvențelor ADN cu cele ale membrilor supra-viețuitori ai unei familii – ale celor pe care izbuteau să-i depisteze studenții de la universitate – îi reconecta pe cei dispăruți cu lumea vie, care mergea înainte și fără ei. Dintre cele patruzeci și trei de cadavre, doar șapte au rămas neidentificate.

---

1. În original, *Boot Hill*, termen generic dat, mai ales în vestul Statelor Unite, cimitirelor în care erau îngropați pistolarii ce mureau cu cizmele (*boots*) în picioare.

Studentii au stivuit crucile albe, din beton, într-un morman chiar lângă locul unde făceau săpăturile. Când s-au întors la lucru într-o bună dimineață, le-au găsit făcute praf și pulbere.

Dealul Cizmei își dădea la iveală băieții unul câte unul. Jody a fost cuprinsă de-o emoție puternică atunci când a spălat cu furtunul câteva vestigii dintr-un șanț și a dat peste primele ei rămășițe. Profesorul Carmine i-a spus că fluierașul de os pe care-l ține în mână este, cel mai probabil, o bucățică dintr-un raton sau alt animal mic. Cimitirul secret a fost pentru ea o izbăvire. Jody l-a descoperit în timp ce se plimba pe teren căutând semnal pentru telefon. Profesorul a avut încredere în flerul ei privind aspectul neregulat al terenului în situl de pe Dealul Cizmei, cu toate țestele alea fracturate și găurite, cu cutiile toracice ciuruite de alice. Dacă erau dubioase până și rămășițele din cimitirul oficial, ce li s-o fi întâmplat celor din cimitirul trecut sub tăcere? Două zile mai târziu, câinii dresați să ajute la găsirea cadavrelor și imagistica radar au confirmat starea de fapt. Nu tu cruci albe, nu tu nume. Doar niște oseminte ce așteptau să fie descoperite de către cineva.

— Locul ăsta s-a numit școală, le-a spus profesorul Carmine.

Poți ascunde nenumărate lucruri pe o suprafață de un pogon, în pământ.

Unul dintre băieți sau una dintre rudele lor a vândut pontul presei. La data aceea, după toate interviurile care avuseseră loc, studenții țineau legătura

cu câțiva dintre băieți. Aceștia le aminteau de unchii lor arțăgoși sau de tipii duri din vecini, oameni care se mai și înmuiau odată ce ajungeai să-i cunoști, dar care nu-și pierdeau niciodată nucleul dur al personalității lor. Studenții de la Arheologie le-au povestit băieților despre al doilea cimitir, le-au povestit familiilor lor despre puștii morți pe care i-au dezgropat, iar apoi un post local de radio din Tallahassee a trimis un reporter la fața locului. Despre cimitirul secret mai povestiseră și până atunci o mulțime de băieți, dar, așa cum se întâmpla de fiecare dată la Nickel, nu i-a crezut nimeni până când n-a spus și altcineva povestea asta.

Presa națională a preluat știrea și lumea a avut acces pentru prima oară la adevărata imagine a școlii de corecție. Nickel fusese închisă de trei ani, așa se explicau paragina din jur și vandalismul standard al adolescenților. Până și cel mai nevinovat loc – o sală de mese sau terenul de fotbal american – arăta sinistru fără să fie nevoie de trucaje fotografice. Peliculele erau de-a dreptul tulburătoare. Umbre se strecurau și tremurau în unghere tainice, iar fiecare pată sau semn aducea cu sângele uscat. Ca și cum imaginile surprinse de echipamentul video i-ar fi dat în vileag natura întunecată, Nickelul vizibil devenind negativ și cel expus fiind Nickelul nevăzut.

Dacă asta se întâmpla cu locurile pașnice, cum credeți că arătau locurile bântuite?

Băieții de la Nickel erau o adunătură de doi bani, dar făceau toți banii aștia, așa umbla vorba. În ultimii

ani, câțiva dintre foștii elevi au organizat grupuri de susținere, reunindu-se pe internet și dându-și întâlniri în restaurante ieftine sau la McDonald's. În jurul mesei din bucătăria vreunuia dintre ei, după un drum de o oră cu mașina. Împreună își făceau propriile săpături-fantomă prin deceniile trecute, scoțând la iveală cioburile și rămășițele acelor zile. Fiecare contribuia cu fărâma lui. *Ne spunea: o să-ți fac o vizită mai încolo. Treptele șubrede care duceau în subsolul școlii. Sângele care-mi mustea între degete în teniși.* Puneau laolaltă fragmentele disperate, confirmând întunericul comun de care avuseseră parte: Dacă-i adevărat în cazul tău, e adevărat și-n cazul altcuiva, ceea ce înseamnă că nu mai ești singur.

Big John Hardy, un vânzător de covoare din Omaha, ieșit la pensie, administra o pagină de net pentru băieții de la Nickel, pe care posta ultimele știri. Îi ținea la curent cu petiția pentru o nouă anchetă și cu declarația prin care autoritățile își cereau iertare pentru cele întâmplate. O bulinuță care clipea pe ecran urmărea campania de strângere a unor fonduri pentru un monument comemorativ. Dacă-i trimiteai lui Big John, pe e-mail, povestea ta despre zilele petrecute la Nickel, el ți-o posta cu o fotografie cu tot. Să le trimiți alor tăi linkul era un fel de a spune: Iată unde m-am format. O explicație și o scuză.

Întrunirea anuală, ajunsă la a cincea ediție, era ciudată și necesară. Băieții erau de-acum bărbați vârstnici, cu soții și foste soții, și cu copii cu care

discutau sau nu mai discutau, cu nepoței grijului, pe care-i aduceau cu ei uneori, sau cu unii pe care nici măcar n-aveau voie să-i vadă la față. Reușiseră să pună ceva deoparte după ce ieșiseră de la Nickel sau nu reușiseră să se integreze niciodată în rândul oamenilor normali. Erau ultimii fumători ai unor mărci de țigări pe care nu le mai vezi nicăieri, care ajungeau prea târziu la grupurile de întrajutorare, aflându-se întotdeauna în pragul dispariției. Morți în penitenciare sau putrezind în camere închiriate cu săptămâna, sau degerați în vreo pădure după ce băuseră aurolac. Bărbații se întâlneau în sala de conferințe de la Eleanor Garden Inn, iar apoi o luau din loc, în convoi, spre Nickel, pentru un tur solemn. Erau ani în care te simțeai suficient de puternic să pășești pe aleea de beton, știind că te va duce într-unul dintre locurile tale de groază, iar în alții, nu. Evitai o clădire sau te uitai lung la ea, în funcție de starea de spirit din dimineața respectivă. După fiecare întrunire, Big John posta câte o informare pentru toți cei care nu reușiseră să li se alătore celor prezenți.

În New York City locuia un băiat de la Nickel cunoscut sub numele de Elwood Curtis. Din când în când dădea câte o căutare pe internet, să vadă ce se mai întâmplă, dar se ținea departe de aceste întruniri și, din mai multe motive, nu-și trecuse și el numele pe liste. Ce rost are? Sunt oameni în toată firea. Ce să facă, să-și paseze cu schimbul, unul altuia, șervețelele igienice? Unul dintre ceilalți a postat o

relatare despre noaptea când a parcat în fața casei lui Spencer și s-a uitat ceasuri în șir pe fereastră, urmărind umbrele siluetelor dinăuntru, până când și-a scos din cap ideea răzbunării. Își confecționase singur o curea de piele cu care să-l tăbăcească pe supraveghetorul-șef. Elwood n-a înțeles. După atâta bătaie de cap, ar fi putut, la fel de bine, să meargă până la capăt.

Când a fost descoperit cimitirul secret, și-a dat seama că va trebui să se întoarcă acolo. Pâlcul de cedri ce se ițea peste umărul reporterului TV i-a reamintit dogoarea de pe spinare și bâzâitul tăunilor. Nu le uitase câtuși de puțin. Și nu le va uita niciodată.